

PM Rotel I (Dnr KS 2023/190)

Inbjudan till avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken avseende arbetstunnel Sofia Link vid Stadsgårdskajen, Södermalm, Stockholm

Remiss från Svenska kraftnät
Remisstid den 10 mars 2023

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Svenska kraftnät har remitterat *Avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken avseende arbetstunnel Sofia Link vid stadsgårdskajen* till Stockholms stad för yttrande.

Svenska kraftnät har påbörjat en utbyggnad av inmatningskapaciteten till Stockholm, projektet Stockholms ström. Huvudprojektet är CityLink som är en del i förstärkningsarbetet av ny struktur för elnätet för att möta regionens växande behov av säkra elleveranser. Staden medfinansierar Stockholms ström med knappt en miljard, efter beslut i kommunfullmäktige år 2009. Samtliga projekt beräknas vara färdigställda år 2030.

Svenska kraftnät planerar att anlägga en ny arbetstunnel (kallad Sofia Link) vid Stadsgårdskajen på Södermalm. Arbetstunneln kommer att vara cirka 150 meter lång och anläggs i berg på ett djup av cirka 75 meter under havet.

Enligt befintligt tillstånd så ska bergmassor tas ut vid Stadsgårdskajen. Nu föreslås istället att en arbetstunnel byggs fram till Region Stockholms arbetstunnel för Nya tunnelbanan. Lösningen innebär att bergmassor körs ut vid Londonviadukten.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Exploateringsnämnden har inte inkommit med svar. Miljöförvaltningen har inkommit med ett kontorsyttrande på grund av kort remisstid.

Stadsledningskontoret konstaterar att det aktuella förslaget är positivt för staden genom att miljöpåverkan vid Stadsgårdsleden begränsas och noterar även att Svenska Kraftnät lyfter fram att drivningen av den aktuella tunneln blir snabbare och billigare med denna lösning.

Miljöförvaltningen bedömer att arbetstunneln inte kommer att medföra någon ytterligare påtaglig miljöpåverkan, att stomljud inte bör bli ett problem samt att masshanteringen blir bättre ur störningssynpunkt.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag välkomnar att Svenska kraftnät har påbörjat en utbyggnad av inmatningskapaciteten till Stockholm inom ramen för projektet Stockholms ström. Staden medfinansierar Stockholms ström med knappt en miljard kronor efter beslut i kommunfullmäktige år 2009, samtliga projekt beräknas vara färdigställda 2030.

Huvudprojektet CityLink är en ny 400kV-förbindelse som passerar centrala Stockholm i en ny ledningstunnel. CityLink kommer att binda samman norra och södra Stockholmsområdet så att elen kan matas från flera håll till Stockholmsområdet. Projektet är en del i förstärkningsarbetet av ny struktur för elnätet för att säkra elleveranserna för framtiden och möta regionens växande behov av el. Utbyggnad av energisystemet behövs för att säkerställa energiförsörjningen i Stockholmsregionen. Det finns stora behov av förstärkt nätkapacitet och förnyelse av äldre elinfrastruktur.

Som en del av genomförandet planerar Svenska kraftnät en arbetstunnel vid Stadsgårdskajen på Södermalm. Enligt befintligt tillstånd ska bergmassor tas ut via hiss som ska anläggas vid Stadsgårdskajen. Nu föreslås istället att drivningen av kraftledningstunneln genomförs med en arbetstunnel som ansluter till Region Stockholms befintliga arbetstunnel för Nya tunnelbanan. Att bergmassor istället kan föras ut via Region Stockholms arbetstunnel vid Londonviadukten innebär en både snabbare och billigare lösning med begränsad miljöpåverkan.

Det är viktigt att staden och Svenska kraftnät håller en nära dialog vid planering och genomförande av projektet för att säkerställa Stockholms stads rådighet över området och att inte närliggande verksamheter drabbas.

Stockholm den 8 mars 2023

Karin Wanngård

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Svenska kraftnät planerar att anlägga en ny arbetstunnel (kallad Sofia Link) vid Stadsgårdskajen på Södermalm. Arbetstunneln kommer att vara cirka 150 m lång och anläggas i berg på ett djup av cirka 75 meter under havet.

Enligt befintligt tillstånd för tunneln Anneberg-Skanstull ska bergmassor tas ut via hiss i ett 100 meter djupt ventelationsschakt som ska anläggas vid Stadsgårdskajen. Nu föreslås istället att drivningen av kraftledningstunneln Anneberg-Skanstull, genomförs med en arbetstunnel som ansluter till Region Stockholms befintliga arbetstunnel för Nya tunnelbanan. Arbetstunneln innebär därmed att bergmassor kan föras ut via Region Stockholms arbetstunnel vid Londonviadukten.

Med arbetstunneln blir tunneldrivningen för sträckan Anneberg-Skanstull snabbare och billigare än om massorna transporterats via hiss, det blir även en lägre störningsgrad för omgivningen. När drivningen av den del av Anneberg-Skanstulls tunnel, som är belägen under Strömmen, är avslutad kommer arbetstunneln inte längre att behöva användas av Svenska kraftnät. Tunneln avses efter användning plomberas mot tunnelbanans arbetstunnel.

Samrådsunderlaget innehåller en omfattande redovisning av bedömda miljörisker i samband med byggande av arbetstunneln. Svenska kraftnät bedömer att anläggandet och driften av arbetstunneln kan medföra en betydande miljöpåverkan främst på grund av kumulativ effekt orsakad av att Nya tunnelbanan och tunneln Anneberg-Skanstull anläggs samtidigt i området. Utöver detta finns i området befintliga energibrunnar.

Svenska kraftnät bedömer att det finns en risk för sänkning av grundvattennivåer inom påverkansområdet. För att förhindra grundvatteninträngning i tunneln ska det göras injektering i berget före sprängning och efteråt vid behov. Arbetstunneln kommer att byggas under grundvattennivån vilket kommer innebära bortledning av grundvatten från anläggningen under bygg- och drifttid. Grundvattenbortledning är tillståndspliktigt enligt miljöbalken och Svenska kraftnät kommer därför att söka tillstånd för detta. Tillstånd söks vid mark- och miljödomstolen. Ansökan planeras att lämnas in under våren 2023.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Exploateringsnämnden har inte inkommit med svar. Miljöförvaltningen har inkommit med ett kontorsyttrande på grund av kort remisstid.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 februari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Av Kommunfullmäktiges budget 2023 framgår att Kommunstyrelsen ska säkerställa en långsiktigt hållbar energi- och elförsörjning utifrån ett stadsövergripande perspektiv på kraftfrågor, eleffekt, resiliens, behov och klimataspekter såsom klimatpåverkan och klimatförändringar. Dagens effekt- och kapacitetsbrist är så pass allvarlig att den utgör ett hinder för att nå stadens klimatmål.

Stadsledningskontoret vill framhålla att en långsiktig strategi för energiförsörjning är av stor betydelse för Stockholms fortsatta tillväxt och bidrar till att möjliggöra stadens långsiktiga bostadsmål att bygga 140 000 nya bostäder mellan åren 2010 till 2030. Säkerställande av elkapacitet är också av största vikt för Stockholms stads strategi för att staden ska kunna bli fossilbränslefri år 2040 genom bland annat elektrifiering och förnybara energikällor i klimatomställningen. Utbyggnaden av City Link är mycket viktig för att möjliggöra denna utveckling.

Stadsledningskontoret konstaterar att det aktuella förslaget är positivt för staden. I och med att bergmassor transporteras till Londonviadukten istället för Stadsgårdsleden blir miljöpåverkan vid Stadsgårdsleden betydligt mindre. Det går därmed att undvika problem som platsbrist vid hissen och omfattande trafik på Stadsgårdsleden. Stadsledningskontoret noterar även att Svenska Kraftnät lyfter fram att drivningen av den aktuella tunneln blir snabbare och billigare än om massorna transporteras via hiss.

Arbetstunneln ska anläggas på cirka 75 meters djup och i närheten av Fotografiska muséet. Stadsledningskontoret vill framhålla att staden äger marken och byggnaden ägs av Sankt Erik Markutveckling AB, som bör informeras om projektet. Det nämns inget i remissen om hur Svenska Kraftnät önskar att få rättighet, från staden, till aktuellt område under mark för arbetstunneln, vilket behöver regleras. För huvudtunneln City Link, med ventilationsschakt, under centrala Stockholm, finns sedan tidigare ledningsrätt. Det framgår inte heller av underlaget om det finns en överenskommelse med Region Stockholm avseende den tänkta användningen av deras befintliga arbetstunnel för nya tunnelbanan.

Stadsledningskontoret vill påpeka att det inte framgår av underlaget om tunneln ska plomberas mot City Link, hur länge Svenska Kraftnät vill få rättighet att nyttja tunneln och om de behöver tillgång till tunneln för drift och underhåll. Detta behöver förtydligas.

Sammantaget konstaterar stadsledningskontoret att Svenska Kraftnät har studerat behov av åtgärder rörande miljöpåverkan noggrant. Stadsledningskontoret vill lyfta fram att det är viktigt att fortsätta den pågående dialogen och samarbetet med staden avseende projektets miljöpåverkan.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 februari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen bedömer att arbetstunneln Sofia Link inte kommer att medföra någon ytterligare påtaglig miljöpåverkan utöver den som redan hanteras på ett godtagbart sätt inom pågående projekt.

Sprängning och borrhning sker under mark. Avståndet till bostäder är långt varvid stomljud inte bör bli ett problem. När det gäller masshanteringen blir denna lösning bättre ur störningssynpunkt än den i befintligt tillstånd, då omlastning och transport koncentreras till ett och samma ställe som där tunnelbanan tar ut sina massor.